

Патријарх Порфирије: Богати смо онда када се богатимо врлином која је простор присуства Божјег

Беседа коју је Његова Светост Патријарх српски г. Порфирије одржао 3. децембра 2023. године на светој архијерејској Литургији у храму Светог Саве на Врачару

У свакој јеванђелској причи, па и у овај коју смо данас чули из Јеванђеља Лукиног, и ми на неки начин учествујемо, тј. позвани смо да чујемо реч Христову која нам се даје кроз конкретне примере како би поука, порука и реч Христова постала и наш живот. У овој причи јеванђелист указује на једну важну димензију, а то је реална потреба сваког човека да има мир у себи, да се осигура од недаћа, да се осигура од пропасти. Нема ништа природније и нормалније него да сваки човек, свако од нас, жели унутарњу сигурност, стабилност и унутарњи мир, само се поставља питање шта је извор те сигурности и тог мира у нашој агонији и у нашој борби са искушењима на која наилазимо у свакодневном животу. Човек је створен као биће које треба да гради своју заједницу са Богом, као и да ту заједницу са Богом изграђује у

миру и љубави и са ближњима, али и са читавом творевином. У тој заједници са Богом назначен је мир и стабилност који је плод не увек нашег рационалног погледа на свет и рационалних параметара. Најчешће мир, стабилност и сигурност коју имамо долазе као дар Божји који не можемо до краја да појмимо и разумемо, али напросто то је плод нашег опредељења јер знамо да је извор свега доброг, сваке врлине, сваке радости и сваке лепоте у нашим животима и у нашем искуству Бог, да је то увек дар Божји. Међутим, то не значи да тај дар долази магијски, да долази аутоматски, да нам се намеће. Он јесте дар Божји, али је и плод наше сарадње са Богом, тј. нашег труда, подвига и напора да отворимо своју неретко скучену душу и своје неретко скучено биће, да отворимо ум и срце за благодат Божју да она може да се оприсутни у нашим животима и да се пројави кроз нас. Међутим, будући да смо нестабилни и да у свом опредељењу често лутамо у нашим животима постоји оно што је описано у данашњој јеванђељској причи о безумном богаташу.

Наиме, није за осуду то што је он у складу са својим талентима и даровима стицао имања и што су му та имања давала извесне погодности. То ништа није чудно, али његово ослањање на оно што има и на оно што је стекао утицало је да заборави да и способности које има јесу дар, али да и спољашње околности – што наводи ова прича да је била родна година – дакле, да и спољашње и климатске околности и сваке друге околности утичу на то какви ће бити плодови и резултати нашег труда. То знамо сви из свог искуства. Колико пута се дешавало да учинимо све легитимно, како треба и најбоље што може и да је све било у складу са логиком рада и ангажмана који чинимо али да резултати и плодови нису били очекивани било да се ради о материјалним плодовима, било да се ради о емоцијама или међусобним односима. Мајка може чинити све најбоље у односу на своје дете, чак и у складу са суштином заповести Божјих, али да исход не буде онакав како мајка очекује и онакав какав логика налаже него потпуно супротно. Са друге стране, дешавало се и дешава се сваком од нас у свакодневном животу да смо мали напор учинили, мали труд, а да су плодови били обилати, неупоредиво већи од труда који смо уложили. Дакле, и околности, тј. да ли је година родна, имају своје место у крајњем исходу оног што чини. Исход је увек плод промисла Божјег, Његове љубави, Његове благодати, али и наших напора, нашег подвига који улажемо. Тако је и богаташу из ове приче ишло од руке да стиче богатство. Он се трудио и бивале су родне године. Међутим, мало по мало, он је помислио да мир и сигурност његовог постојања зависе од онога што има, а не од онога што он јесте. Заборавио је на све око себе. По свој прилици из ове приче може се закључити да није имао ни породице, да је

живео сам, да је био потпуно затворен у своју самоћу, а да му је богатство које је имао стварало немир. Иако је имао толико да је напунио своје житнице, кад је добио више бринуо је, тј. имао је немир, око тога шта да ради сада са вишком који се створио будући да је заборавио да је наше само оно што поделимо са ближњима, да смисао и лепоту свог живота остварујемо само у заједници са другим, да смо сви једни другима потребни, да једни у неком тренутку приме љубав, а други да је пруже у неком другом тренутку, као и обрнуто. Међутим, у тој љубави и у заједници љубави налази се смисао, налази се пуноћа и лепота, налази се смисао, препознаје се присуство Божје међу нама. Овај човек је заслепљен својим имањем мислећи да је имање оно што му даје потпуни, коначни и вечни смисао постојања, да га оно чува од непогода. Заборавио је на друге и порушио препуне амбаре које је имао да би сместио нови вишак у простор који је његов. Хтео је да сазида нове житнице где би сместио нове плодове рачунајући да ће онда бити миран. Заборавио је на то да је живот ограничен рођењем и умирањем, тј. да је човек омеђен животом и смрћу и да једно друго проверава, да се заправо смисао живота мери крајем, исходом, тј. у зависности какав је конач биће обојено и све што је претходило.

И наравно, и овом човеку је дошао крај и прича завршава речима о томе шта је богатство. Богатство није богаћење пролазним, вештаственим и материјалним вредностима. Оне постоје да би показали љубав, да бисмо испунили најважнију заповест љубави према Богу и љубави према ближњем. Бога волимо када испуњавамо Његову заповест, а она подразумева да волимо и ближњег свог као самог себе. Богатити се Богом значи бити испуњен смислом и животом. Наш језик је створио најбољу могућу реч за богатство стављајући у њен корен Бога. Дакле, богати смо онда када се богатимо врлином која је простор присуства Божјег. Богати смо онда када то што имамо не служи да би нас одвајало од другог, него да би нас спајало са другим. У том смислу, с обзиром да није погрешно градити, бити креативан и стицати, и онај који мало има може бити заробљен истом страшћу онда када мисли да оно што има јесте извор, циљ живота.

Нека би Бог дао да се увек богатимо Јеванђељем Христовим, да будемо богати испуњавањем Његових заповести, да будемо богати испуњавањем закона Христовог, јер онда ћемо увек бити на правом путу, чак и када падамо и када одступамо бићемо на путу који нас води у царство, у истинско богатство, богатство у чијем центру је Бог кога славимо као Оца и Сина и Светог Духа и сада и у век и у векове векова. Амин!

spc.rs